

ՏԵՐ ԵՒ ՏՈՐՈՒՆ

Գ. ՓՈՐՈՍԵԱՆ

Եւրոպական կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել առ

Տնօրէնութիւն ԱՐՄԵՆԱՅԵՄ Լրագրի ԳՈՒԶԵԿ (Եգիպտոս)

Adresse:

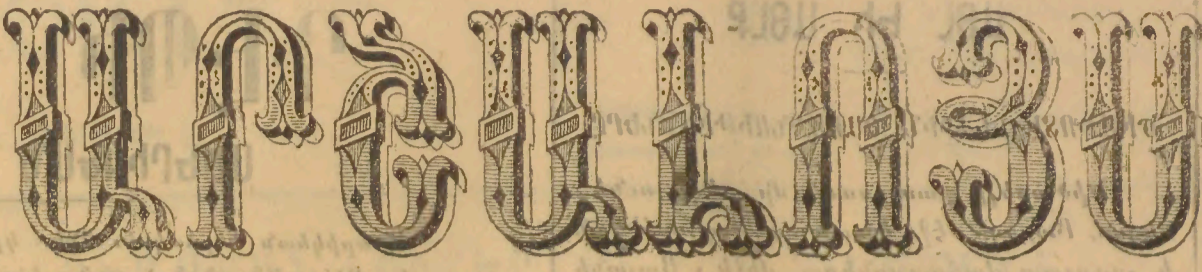
Ե. ԲՐՈՍՏՅԱՆ

Direct. - propr. du journal Arménien

ARMENIEN

LE CAIRE (EGYPTE)

Les annonces sont reçues à des prix très modérés.

ԼՐԱԳԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԲԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԶՈՐԵԳՇԱՐԹԻ ԵՒ ՇԱԲԱԹ ՕՐԵՐԸ

Les annonces sont reçues à des prix très modérés.

ՐԱԺԱՆՈՐԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Երկրորդ շաբաթ	60
Չորեքշաբթի	50
Օրվա կարգով	20
Կապույտ	12

ՐԱԺԱՆՈՐԴԱԿՈՒԹԻՒՆ ԿԱՆՈՒԿ և թղթատարի ծախքը և իրապարհում վրայ է .

Իմպրոպրիալու ուղղութեամբ գրութիւնք և չեն տրուիր :

ԱԶԳԱՐԱՔՈՒԹԻՒՆԻ Կանիւնի վեպերի և .

ՀՐԱԳՈՐԿԱԿ ԵՒ ԱՍԵ Է

ՀԱՅՈՐԳԻՐ

ՑԱԽԵՐԳԲ ԿԱՅՐԵՆԵԱՅԸ

Գինի փափաքողը կրնան դիմել թեր-թիս խնամարարութեան :

Թղթակազմին գինն է 10 դահեկան ողջ :

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ ՄԵՐ ՄԷՋ

Երբ ատենախօսք բերի մը վրայ կը ներկայանայ երկու խօսք ըսելու իր ունեցողներուն, անոնց զարգացման, յառաջիկայութեան և մտաւարական ակնարկելով, իր նիւթը կ'աւարտէ գիտութիւն և ուսում ապագայի վրայ . . .

Երբ քարոզիչ մը ժողովրդականի հոգիով փքուն հովուական գաւազանի ձեռքին, իր ժողովուրդին մէջ քանի միութարական խօսքեր պիտի ուղղէ, իր նիւթը կը վերջացնէ յորդորականներով՝ որոնք կը վերաբերին ժողովրդի զաւակաց կրթութեանն ու դաստիարակութեանն :

Երբ վարժարանի մը նորընտիր տնօրէնը իր պաշտօնը ստանձնած առաջին օրէն, զինք լսելու տրամադիր այակերտներուն քանի մը խրատականներ պիտի ուղղէ, կը զորոգանէ ուսումն ու գիտութիւնը, և կը թելադարէ որ այակերտը ամենէն շատ հոգ տանին անոր իրենց վարժարանական ընթացքին մէջ, որպէս զի ապագային զարգացած ու պիտանի մարդ դառնան . . .

Երբ ժողովուրդի մը ամենէն խոնարհ շրջանակին մէջ ապող պարզ անհատներու մէջ ալ խօսակցութեան կարգը հասնի զարգացումին, հաւատացէ՛ք որ անոնց ալ եզրակացութիւնը աս' պիտի ըլլայ թէ՛ ազգ մը զարգացումի մակարդակին հասած Հիւսմարուր, երբ անոր կը պակսի ուսումն ու գիտութիւնը . . .

Այս կարգի վկաներու թուումն մասնաւոր դեռ շատ կրնանք երկարել, երբ ինկատի չունենանք Արշալայի էլէրուն անձուկ սահմանը :

Իսն մը կայ, որով վերոյիշեալ մեր ճոռամախօս ատենաբանները, պերճաբան քարոզիչները, սքանչելի ստորէնները և պարզամիտ գեղըրկները չեն հետաքրքրուած ու անով չեն զբաղած, այն ալ տպագրութիւնն է . մայրը ամեն գիտութեանց, միջոցը զարգացման, աղբիւրը յառաջիկայութեան և բարոյութեան :

Ըսէ՛ք ինձի, ո՞վ չէ վայելած ապագութեան սքանչելեաց արդիւնքները : Եթէ մեր վերեւ յիշած չորս դասակարգը, աւտենաբան, քարոզիչ, տնօրէն և գեղըրկ տպագրութեան շնորհները վայելած չլինէին, հոն պրպտեալ և գանձու համար առատ ու անվերջական նիւթեր ու պաշար, ո՞չ մին ատենաբան պիտի լինէր, ո՞չ միւսը քարոզիչ, և ո՞չ ալ վարժարաններու համար տնօրէնի ու վարժապետներու պէտքը պիտի ունենայինք, աշակերտները աւաճանորդելու համար տպագրութեան հարթած ուղիքն մէջ — այսինքն տպուած գրքերու իմաստը սխալ կամ ուղիղ բացատրեալ :

լու համար իրենց հասկացութեան քանակով :

Քանի որ այսպէս է, քանի որ այս անյեղին ճշմարտութիւնը հերքելու և ոչ մի փոստ կարող է ներկայանալ մեր փորձին առջեւ, ուրեմն մեզի կը մնայ լուրջ կերպով հետաքրքրուել տպագրութեամբ, ու եթէ կարելի է, մեր բոլոր ուժը միացնել զօրացնելու համար զայն և անոր միջոցաւ զարգացնելու մեր հանրութիւնն ու մեր ապագայ սերունդը :

Տպագրութեան արտագրած բաղձարիւր արդիւնքներուն վրայ շիւ աչքերով նայողներու բարձրան օրինակներ կրնանք թուել հոս . բայց մեր այսօրուան նիւթէն բարձր վին գուրս եղած լինելուն համար, ուրիշ առիթներու կը վերապահենք անոնցմով զբաղելը, և այժմ տպագրութեան վրայ համառօտ ծանօթութիւն մը տալով միայն կը գահանանք :

Գիտենք որ ամենէն շատ խօսուած և ամենէն շատ գրուած ու յեղեղուած բանի մը վրայ է որ պիտի գրենք այսօր . բայց քանի որ անոր վրայ մինչեւ ցարդ շատ քիչ ուշագրութիւն դարձած է, և քանի որ Ն. գիպտահայերն ալ մեծաւ մասամբ դեռ աւտար կենդանարար օգուտները վայելած չեն, պէտք է զոմ կերպով ընդունելու և փայտայելու համար զայն, կ'արժէ արդարեւ որ վերանորոգելու և լարելու համար իրենց ուղղութիւնը : Միայն և վերակրկնուի անոր մասին գրութեանը :

Տպագրութեան արձեւտը պարզ բան մ'է՛ ըսուած է տեղ մը, բայց անոր ընծայած հաճոյքները և օգտակարութիւնները ամենէն զօրաւոր և ամենէն հանրականներն են, ու անոր քաղաքակրթիչ ազդեցութեան հաւասարող ուրիշ ազդեցութիւն մը հազիւ թէ կրնայ գտնուիլ :

Տպագրութիւնը սկսած է Կիւթեմպէրի անուն Դերմանացի մը 1455ին, ասկէ մօտաւորապէս 450 տարի առաջ . իսկ զայն հայոց մէջ ներմուծողը եղած է Արգարաւունով Եւզակիացի մը 1565ին, որուն աւտուր անմուսնալի կերպով կապուած պիտի մնայ մեր տոհմային գրականութեան հետ : Կը տեսնուի՝ որ չենք ըսեր մեր այսինչ կամ այնինչ վարժարանի հետ :

Տպագրութեան հրաշալիքներուն հետ ծանօթ չէին այն ատեն Ասիոյ խորքերը և թերեւս նոյն իսկ տպուած գիրք մ'ալ տեսած չունէին, ինչպէս հիմա չեն տեսներ՝ ու որոշ գաղափար մը չունին, երկաթուղիի, թէլեֆօնի, ֆօնօկրաֆի և օդապարիկի վրայ :

Սերաստացի Միքայէլ Կաթողիկոսը 1564էն 1570 առաջին անգամ ուղեց տնտեսագրութեան օգուտները վայելել տալ ժողովուրդին : Միքայէլի նախորդը Ստեփաննոս Ե. Սալմաստեցի, Եւրոպա ճամբորդելով Գերմանիոյ Կարլուս կայսեր այցելութիւն տուած էր, և տպագրութեան հրաշալիքներու ակնատես ըլլալով, վերադարձին անոր վրայ շատ բաներ պատմած էր կաթողիկոսին և քանի մ'ալ Եւրոպական գրքեր հետը բերած :

Այս ամենը գրգռեց Միքայէլը գործի ձեռնարկելու, և երբ ձեռնարկ մը յայտնե-

լու ճակատագրուած է ու յայտնութեան ժամն ալ կը հնչէ, գործին յարմար անձեր երեսան կ'ըլլեն :

Ինչպէս Մեծն Սահակ գտաւ Մեսրոպը՝ հայերէն տառերու գիւտը ընելու առթիւ, նոյնպէս ալ Միքայէլ կաթողիկոս իր գործակեցը գտաւ յանձին Եւզակիացի Արգարին — աղնուական ցեղէ — և զայն Եւրոպա կրկեց :

Արգար իբր պատգամաւոր Հայոց կաթողիկոսին, Հուսի մէջ լաւ ընդունելութիւն գտաւ, բայց Մեսրոպի նման այն ալ գիտարութեանց բաղնեցու իր առաջին քայլին մէջ իսկ :

Հուսի իր պահանջած արուեստագետները չէր կրնար մատակարարել իրեն, ուստի ստիպուեցաւ Վենետիկի դիմել, որ այն ատեն շատ ծաղկեալ էր, մասնաւորապէս պարսկական Արուեստին մէջ :

Ասկէ զատ, Վենետիկի հետ անտի-իլիկեան հարաւորութեան ժամանակ — Հայոց հետ վաճառականական ընդարձակ յարաբերութիւններ հաստատուած ըլլալով, այդ ժամանակներու բաղնեցու և ծաղկեալ հայ գաղթականութիւն մը ունէր, և նոյն իսկ կ'ըսուի թէ՛ Միսիթար Արգարի հօր և իր միւս արուեստի Վենետիկի հաստատուելէն առաջ հայերը հոն եկեղեցի և առաջնորդարան ունեցած են . Եւ հոն է ահա ապի որ Արգար Եւզակիացի իր սրբօրն հետ, առաջին հայերէն գիրքը տպագրած է 1565ին ատենները, և այս առաջին գիրքը Դաւիթ Մարգարէին Սաղմոսարանը եղած է :

Եւ ինչպէ՛ս այս տպագրական ընտրութիւնը մեղադրել, քանի որ ասկէ քառորդ դար մը և քիչ մը աւելի առաջ հայոց ամենատառար մասին մտաւարական պայտը Սաղմոս, Գործոց և ամենէն Բարձրագոյնը Աստուածաշունչին մէջ սահմանափակուած էր :

Ահա մեր առաջին գրքին երեւելը և հայկական տպագրութեան զարգացման առաջին քայլը, որ անշուշտ քիչ քարնդատներու հանդիպած չէ :

Ամէն սկզբնաւորութիւն արդարեւ դժուարին է, բայց չկայ սկզբնաւորութիւն մը որ հետզհետէ ձեռնարկին կոտորուանեցող բեղուն մտքերու շնորհիւ կատարելութեան չի հասնի :

Ու այդ համոզումը կրնանք գոյացնել այսօր հայ տպագրութեան համար ալ . Սաղմոս մը՝ գարեբու հալովումին հետ իր ետեւէն կը ձգէ հայութեան պարծանքը համարուելու . արժանի ստուարակազմ հատորներ և այս ամենը շնորհն են տպագրութեան, որուն վրայ, ինչպէս քիչ մը վերը ըսենք, շատ կարճատեւի ակնոցով կը նայինք, որուն տակ տպագրութեան հոյատեսիլ ձեռնարկը մը միայն թիւր լուր կունենայ :

Տպագրութեան վրայ այս կարի համառօտ տեսութիւնը մեր ընթացիկաց ուշագրութեանը ներկայացնելէ յետոյ, կարգը կուգայ հարցնել թէ՛ ինչպէ՛ս Եւզակոս ալ որ երբեմն քանի մը հարիւր հազար հայերու օթեանը եղած է և ատենց մէջ քանի մը հազարներ Եւզակոսին ժառանգ թողուած է, մինչեւ վերջին տարիներու ունենալու ցանկ կացած չէ իր մէջ լրջմտօրէն տպագրութեամբ զբաղողներ, որը թերեւս մինչեւ

հիմայ հասնէր այն բարձրութեանը վրայ ուր կը գտնուին կարգ մը տեղեր, որոնք վերջապէս մեր ազգին պարծանքը համարուելու ամէն իրաւունք ունին :

Կան տեղեր ալ՝ որ գրաքննական ամենատակալի գիտարութիւնները սահմանափակած են առաջիկայութեան քայլերուն ընթացքը . մինչդեռ Եւզակոս՝ այս ամէն բանութիւններէն ազատ, այդ կարգի անտեղի ճնշումներէ զերծ, լայնարձակ միջոց մը ունենալով հանդերձ զարգացնելու համար տպագրութեան հիմնալի գործը, գրգռալից ենք յայտարարելու որ շատ ետ մնացած է այս տեսակետով :

Տպագրութիւնը՝ թերթի մը չկամ Ա. զէքսանդրիոյ պէս մէկ երկու դարն հրատարակողներուն երեսուն պէս սեցած թղթի թիւնը կատարելու սպառելու հասկնալու չէ . շատ ընդարձակ գործունէութեան սահման սերն նա, բաւական նիւթական կը պահանջէ և հաստատուածիւ աշխատողներու պէտք ունի :

Մ'ն տրեմն, Եգիպտոսայեցի օգտուիլ շանացէք տպագրութեան և ինչ որ աւելին է՝ ապատ միջավայրէն . և թ'ոչ Եգիպտոսն ալ արտագրէ իր կարգին ընտիր և օգտակար հատորներ, որ մը պատմութեան մէջ իր մասնաւոր տեղը գրուելու համար : Թ'ոչ մեր յետագայ սերունդը պատճառ ունենայ մտածելու թէ՛ ժամանակաւ Եգիպտոս ալ իր մէջ հայերու ապաստան չնորհած է . իսկ անսոք կրցած են հոն իրենց ժամանակը ու գրած օգտակարագէս գործածել . այս ձեռնարկը օգտաշատ արտագրութեանց համար տրուած զօրաւոր ըզզումն է . որուն վրայ երբէք խօսած չեն մեր Ատենաբանները, քարոզիչները, վարժարանի տնօրէնները և պարզամիտ գեղըրկները, երբ ինչպէ՛ր զարգացման բուն արդիւրը ճանչնալու ու գտնելու հասած է :

Ե. Թ.

Հին ՆԱՄԱԿ ՄԸ

Հէտեւայ նամակը 8 տարի առաջ րարեկա՛ն մը ստացուած է . որ քոթերու մէջ կորսուելու երկարէն թնայալուած, հրապարակ կր նամակէ՛ր՝ ի յարգանս մեր բարեկամի յիշատակին . որուն համար կ'ըսուի թէ ոչ եւս է այժմ . . . քեր մեր կողմէ ըստագրուած իրադրութիւն մը չէ այն .

— 0 —

Առ Տ. Ե. Քորոսեան

Բարեկամ մ. — Սրտիս մութ անկեան թերթիկը կարգաւոր համար մտգական լապտեր չ'պիտանար . (.) Իսխոսնի (Եւզակոս) բոցերն իսկ չ'բաւեն փարատել վայրկեան մը, հոն ձխացող հոգեհաստէ թուխ պոռոչին . . . վտերու ծրար մ'է՛ նա . . . արքարեւ, երբեմն մահուան ցուրտ սարսուռով եղբորակն շղթաներ կը հիւսէի կեանքիս աւերումին հետ նաեւ սրտիս հոտն ալ հրապարակ նետելով . սակայն չ'գիտեմ, թէ ինչպէ՛ս Եւզակոս մը յուշը կամքս դողացուց . . . մի՛, մի՛ մեղադրեք եթէ արեւօս նա խաղաղ փորձեր եմ . որովհետեւ չբժանս վիշաբ՝ կ'հանքէս աւելի ծանր կշռեց ինձ համար :

Մ. Խ. — Մի անապայտեղ զեռ իրենց րաշխներ ցոյց տուած չէին այն րուպակներուն :

Յ. ՓԷՄՊԵՃԵԱՆ

Գ. Ա. Հ. Ի. Բ. (ԵԳՊՏՈՍ)

ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

ԱՐԵՎԵՂԵԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԵՒ ԵԿԵՊՏՈՎԱՆ ԱՐԿԵՐԻՍՏՐՈՆ
Մեծագրական շաշխ - ՓԷՄՊԵՃԵԱՆԻ ԲԵՐԻՍՏՐՈՆ

ՊՐԻՆՏՈՐ ԵՒ ԲՆԱԿԱՆՈՒՄ ԳՐԱԳՐԱԿԱՆ
Հեռագրական Հասցի - ՓԷՄՊԵՃԵԱՆԻ ԲԵՐԻՍՏՐՈՆ 689

Հին ԶԱՂՅՈՒՄԻ ԳԻՄՈՍ
Նամակառուի Թիւ 120

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ն. Բ. ԽՏԻՎԸ. — Երեկ առաւօտ Ն. Բ. Խտիվը ժամը 9ին Ապոլոնի Պալատը եկաւ, ուր ունկեղբոր թիւն չնորհեց կէտական նախարար Մալլուժ Բաշայի, և Լիզյովի Ռուսական ներկայացուցիչ Պ. Քոյանտէրի, որ այսօր կը մեկնի, և ուրիշ կարգ մը անձնաւորութեանց:

Ն. Բարձրութիւնը իր կէս օրի ազօթքը կատարեց Մուսթի Եէյի Իպրահիմ Աղա Ազադի նորակառոյց մզկիթին մէջ:

Նորին բարձրութիւնը կէս օրէն յետոյ Գուպայէ դասնաւոր, երկօրին ներկայ գտնուեցաւ Օրէրա Խտիվիայի մէջ թուրքերու Բարեգործական Ընկերութեան ի նըպատ տրուած ներկայացման:

Ն. Բարձրութիւնը այս առաւօտ Ապոլոնի պալատը եկաւ նախագահելու համար Նախարարաց Ժողովին:

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱՐՈՒՄ. — Դեկտ. 1էն սկսեալ բժիշկներու կրօնատեղան համաժողովին նիստերը պիտի գումարուին Օթէլ ֆօթիթիանի թաղի մէջ, և կէս օրէ առաջ ժամը 9էն 12, իսկ կէս օրէ յետոյ 3էն 6 բաց պիտի ըլլայ դիւանատունը:

ՆԱՍԵՂԱՎՈՐՈՒՄ. — Պատարագական Նախարարութեան կողմէ հաղորդուեալ Մարտիանոսի որոշումէ է, որ Վիլիամ Փարսիօնի պիտի ընկերանայ, անոր դէպքի Ազգային և Վիզյովի նիստի լիցիւր ընկերու ուղեւորութեան առթիւ:

ԻՏԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱՆՈՒՄ. — Իտալիոյ նախարար Մալլաֆո Բաճի Գուքը և Պ. Թօսթանի հիւպատոսը, Հինգշաբթի օրը Ապապայէ գնացին, աչքէ անցունելու համար Իտալական հիւանդանոցի կառուցման աշխատութիւնները:

ԲԱՐՅՈՒՄԻՆԵՐՈՒՄ. — Իտալական բարեգործական ընկերութեան անդամները առջի օրը իրենց հիւպատոսարանին մէջ գումարուեցան ծանօթութիւններ առնելու ընկերութեան եւրոպական վիճակին վրայ և խորհրդակցելու համար կարգ մը վարչապետ ինտերոյ նկատմամբ: (Տարուը մեր Զարեգործականին Դեկտ. 5ը կը լստենայ...):

ՅԻՄՆԱՆՈՒՄԻ ԿԱՐԱՆՈՒՄ. — Ռիսթիօի Հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ՛ 50,000 ոսկիի նոր գումար մը առնուած է Անգլիական գրաւմատուէն Եգիպտոս զրկելու համար: Մինչև ցարդ զրկուած Ս. Կեորքներուն գումարը 200,000ի հասաւ, գումար մը որ կրնայ գոցել այն ծախսերը որ Գուպայի անուսով կեցան...:

ԶԲՈՍՈՒՄԻ ԳՐԱՅԻՆՈՒՄ. — Երեկ կէս օրէ յետոյ ժամը 5ին Վաթսոնի շափ Անգլիացի և Կերման զբօսաշրջիկներ քաղաքս հասան Բօր-Սայիտի ճամբով:

ՀԷԼՈՒՄ. — Առաջիկայ շաբթու վերջերը Հէլուանը ելնքտրական լրտող պիտի լուստորուի:

Առաջիկայ կիրակի կէս օրէն առաջ ժամը ութին Հէլուանի մէջ Յոյն Օթթօմոքս եկեղեցւոյն օժուրը տեղի պիտի ունենայ և Կերպաստի Ծօթիւս պատրիարքը պիտի նախագահէ արարողութեանց:

ԲԱՐՅՈՒՄԻՆԵՐՈՒՄ. — Թուրք և Յոյն կատավարութիւնները եօթը օրէն հինգի իլեցուցած են Եգիպտոսէ մեկնող նաւերուն դէմ հաստատուած քարանձիւնան:

ՔՈՒՆՈՒՄ. — Հրատարակուած վերջին մատուցակին նայելով Աղէքսանդրիոյ մէջ երեք նոր դէպքեր տեղի ունեցած են, որոնցմէ մին Եւրոպացի և երկուքը թնկի են:

Մինչև այսօր պատահած դէպքերուն թիւը կը հասնի 39711ի, ասոնցմէ 33843ը մեռած են:

ԳԵՂՈՒՆԻ

Տեղաւոր Լուսան-Բնակարանի մէջ կը ծախուին մէկ տարեկան Կեղզուի Ներսէսի տարեկան վեց թիւերը՝ 3 Քրանքի:

Կարծէ որ, այսքան չնչին գումարի մը փոխարէն, գրասէր և գեղեցիկը գնահատել գիացող ազգայիններ ունենան այս իսկապէս սիրուն ու գեղեցիկ պրակներէն, իբր գեղարուեստի փունջ մը իրենց գրասենեակին մէջ:

Անենալ փափարզները գիմել Տիար Սեդրաթ Թապաշեանի, որ Վազմախիչի Պատ. Խնամարարութեան առաջարկին վրայ անմիջապէս ներկայացուցիչ կղած է «Կեղուի» սպասուած համար Եգիպտոսի մէջ:

Boite Postale N°. 244

ՅԱՆՏՐՈՒՄ ԶԱՐԿՆԵՆՈՒՄԻ ՎՃԱՐՄԱՆ ԵՒ ՆՈՒՐԱՏՈՒՄ ԹԵՄԱՆԵՐԻ ԿԱՐԳԵՐՈՒՄ ԵՒ ԶԱՐԿՆԵՆՈՒՄԻ ԿԱՐԳԵՐՈՒՄ ԵՒ ԶԱՐԿՆԵՆՈՒՄԻ ԿԱՐԳԵՐՈՒՄ:

Հ Ե Ռ Ա Գ Ի Ր Ն Ե Ր

Բարից 26 նոյ. — Պ. Ժոնար մախուրու մեծասար Թանձաւոյնի և Նախագահ Քիսրուեցաւ:

Նախագահութիւնը ստանձնելու պատճառով, Պ. Ժոնար, հաստատուած ակադեմիայի յարապակէս կառուցման հարցով զբաղուեցաւ:

Մարտի 26 նոյ. — Երկու հարսու զուգի կը գործարարէ գործարար իրին: Նաւերը լին կարող մեկնիլ:

Լոնսու 26 նոյ. — Պ. Եւստիքի ընկերութիւնը 14 էն միջին 17 Մոնպարս պիտի օրէնաւի, միջին ու Վոնս Հօր, գրաւմարտը Զանգիպարի համար ածուխ առնէ:

Վաշ Լարիսիպոստը և Իրաւաւաշի ուրիշ Եգիպտոսները հաստատուեալ կը պահարկուին Խորհրդարանի իրաւաստեալներ կայացուցիչները, Գաղթայի ծրագիրը պաշտպանած չլինելուն համար: Ասիկա աւելի շեշտեց կառուցութեան պատկանութիւնը:

Պեդիս 26 նոյ. — Պ. Բրիտի աշարէստի մէջ թարուեցաւ: Կայսրը հետինս ղիսխախի հետեւեցաւ:

Թեհրան 26 նոյ. — Պաշտօնապէս կը ծանուցուի թէ՛ Պարսիկ կառավարութիւնը ծննդնորին յունի Բարիցի մէջ Եգիպտոսի մէջ և Երեւոյնէն կաշտուած սէրտիքսէն, որուն վրայ ղերացիկ աւելայ 21ին յառուցուաւ և ու պարս Երաւունաւորութիւններ կատարել Պարսիաստանի հարաւային կողմերը երկարաւոր զօե հաստատուեալու համար:

Բարից 26 նոյ. — Բոյոր ածխահանքի մէջ աշխատութիւնները վերստին, ի բաց առեալ Լուստի և Նախախիտները:

Մարտի 27 նոյ. — Ծովային աշխատանքներու գործարարը կայուն ղիսխախի մէջ է:

Հոյսակաւ Պեյեր շրջանաւ Եգիպտոսի և Սիւրիայի համար ծախայ կըլաւ:

Էստէ 27 նոյ. — Կիլիսի Կայսր զիսխախ յայտնեց հետինս Բրիտի յարաւորութեան հետեւիլ:

Պեդիս 27 նոյ. — Սոյոց արքայները առնելով կը ծանուցուի թէ՛ Մեծ Բրիտանիա և Կերմանիա համաձայնեալ են, միասին բողոքելու Վենետիկի ինտրոյն մէջ, որուն իրարու դէմ պայքար կը մղեն մեծաւաւորութեան համար:

Մեծ 28 նոյ. — Հնդկի մէջ Կազմուած հետախուզութիւնը հաստատուեալ և անմիջապէս Գերպէրա մեկնեցան:

1903

ՀԱՆԴԵՍ ԱՄՍՈՐԵԱՅ

Ուսումնասիրելը բոլորից իւր վեճուստաներով տարին ու կը մանկ եօթնուստաներով զը: Այս փէլ շրջանին առթիւ՝ բարեկամներէն թերթի տարածումը կը խնդրուի. իսկ ազգայինները կը հրաւիրենք բաժանորդագրութեան: Եւ շահեղ ամսօրեայ ամսագիրը պիտի հրատարակուի կանոնաւոր, ամէն ամսոյ սկիզբը նոյն ծրագրով և նոյն ուղղութեամբ. աւելի ճոխ և բազմակողմանի:

Ուսումնասիրելը բովանդակութեան էր և պիտի մնայ Հայութեան կամ հայագիրն վերաբերեալ նիւթեր. — ուսումնասիրութեան Պիտի ծանօթացնէ այն ամէն ազգային և օտարազգի (Մանուսրի Գրքով) գիտնական բանասերներուն համարից ու հետ արքայական գրքերն ու գրութիւնները, որ կը հոյին հայաստան, հայ-բանասիրութեան, հայ-գրականութեան, հայ լեզուին, հայագիրութեան, — հայ ազգին, Անշտո քննադատութեան պիտի ենթարկէ հայագիրն անցեալն ու ներկան — հայ դատութիւնը: Պեղումներ, ձեռագիրներ և արձանագրութիւնները համար հայ հնագրութիւնը և հայ-հնագիտութիւնը մեծ սեղ պիտի գրուին: Նոյն շրջանով պիտի մշակուին հայ մասնագրական ու մասնագրական և հայ-աշխարհագրական ճիշդերը: Պիտի հրատարակել հայ ակնաւոր և գրագէտ անձնաւորութեանց կենսագրութիւնները - կենսագրութիւնները: Պիտի Լահայ հայ գրքերու կամ կարելու նոր հրատարակութեանց վրայ (նոյն իսկ թարգմանեալ) որ իրերի իբր նուէր կ'առաքուին, քննադատական համատար կամ ընդարձակ անդեկութիւն առ: Երբեմն երբեմն առանց խորութեան թերթի և թերթի հայ-մամուլ կամ հաստատեալ վրայ քննադատական տեսութիւններ պիտի երևան ևս, ևս, ևս: Ինչպէս թերթի ներքինը՝ նմանապէս արտաքինը — ծածկ — այ հայութեան պիտի բարէ, հայ լրագրաց ազգային նիւթով բովանդակութիւնը, գրական ծանուցումներ, թղթակցութիւններ ևս:

Այն գրութիւնները կամ թարգմանութիւնները, որ ո'ւնէ կերպով տեսութիւն չունին հայագիրն, հայ աշխարհին և հայ գրականութեան հետ չեն հրատարակուիր:

Տարեկան գինն է 10 Քր. 4 բր. կանխիկ:

Հասցէ՝ Rédaction de la Revue « Handess Amserga », Vienne (Autriche), VII/2 Mechtharistengasse 4:

394

ՊԵՏԻՄԵՆԱԿԱՆ ԳՐԱԳՐԱԿԱՆ ԲԵՐԻՍՏՐՈՆ

Ստացանք վազմախի-Երգարանը, բանաստեղծութիւններու, ազգային, յեղափոխական, սիրային և ժողովրդական երգերու ճոխ հաւաքածուն, որուն անձամբ կը սպասուի հայ նախարարութիւնը:

600 մեծագիր երկերէն բաղկացած. ընտիր թուղթի վրայ, գեղեցիկ պատկերներով զարդարուն սոյն Երգարանը կուգայ մեծ պակաս մը լրացնելու մեր ազգասէր գրականութեան մէջ:

Գինն է, ճամբու ծախքով 1 ու կէս տողար Գնել փափաքող պէտք է ղիմեն

K. KHORANIAN
379 P. O. Box, Lyan Mass. (U. S. A.)

Չեղք կը ծախուի Ամերիկա Աշտրիսի Գրքարանին մէջ, և ի Գարիթ և Արշալոյս օր խմբագրութեան քով:

Արտասանմանի համար 7 Քրանք
Պարկաստանի 6

Ծանօթ. — Սոյն երգարանը որչափ որ քանի մը անձերու անհատական ջանքերով հրատարակուած է, սակայն, ինչպէս գրքին կըցուած յայտարարութիւնները կը ցուցնեն, ամբողջ հասոյթը յաւակցուած է գուտ բարեկեցական գործի մը:

ԱՐՄԱՆՈՅԻ ԲԱԺԱՆՈՐԳՆԵՐՈՒՄ

Կը խնդրուի Գահիրէի մեր յարգելի բաժանորդներէն, որպէսզի բարեհաճին անմիջապէս երկօրով մը մեզի իմացնել, եթէ մինչև թերթին հրատարակման հետեւալ օրը Հաստան իրենց թերթերը:

Բացառիկ յապաւումներ եթէ տեղի ունենան պիտի ծանուցուի միեւնոյն թերթի միջոցաւ:

